

Nr 570

Av fru Nilsson m. fl., om skolor för psykiskt störda barn.

(Lika lydande med motion nr 498 i Första kammaren)

Den barn- och ungdomspsykiatriska vården i landet får anses vara av ytterligt stor betydelse med tanke på den höga frekvensen av psykiska störningar hos barn och ungdomar, vilket framkommit vid flera undersökningar under senare år. Dessa har genomsnittligt visat behov av dylik vård för 10—15 % av barn och ungdomar under uppväxtåren och t. o. m. för var fjärde stockholmspojke. I nästan alla län i landet finns nu barn- och ungdomspsykiatriska kliniker, där akuta utredningar och kortare intensiv vård kan ske. Det stora flertalet av barnen kan därefter återvända till sina hem. För en viss del av dem erbjuder däremot deras hemmiljö inte tillfredsställande förhållanden för att bereda dem en sådan uppväxt som vi i dag vet fordras för att de skall utvecklas till mogna, välanpassade människor, som kan finna framtida tillfredsställelse i sin tillvaro.

Alltmer framkommer det att vissa miljöer skapar situationer för barn, vilka inte kan betraktas som acceptabla. Genom att hemmen under stora delar av dagen står tomma, och genom det jäkt och den stress som alltmera råder finner vi under även ordinära sociala förhållanden, att allt flera av de unga inte får en lämplig miljö under sin uppväxt.

Under sådana förhållanden måste samhället tillhandahålla vårdformer för dem som inte orkar med denna livsföring. Detta är troligen en omöjlighet, då behovet ur ekonomisk synpunkt får betraktas som orimligt stort. Å andra sidan finns ute i landet institutioner, som kan ge de barn och ungdomar som fått anpassningsproblem en positiv miljö och terapi, så att de kan återföras till en välanpassad tillvaro med återvunnen psykisk hälsa. Tyvärr är dessa institutioner helt otillräckliga inför alltmer ökande behov. Dessa hem för nervösa barn finns nämligen endast i ett mindre antal. Landstingens barnhem å andra sidan ger genomgående inte möjlighet till en motsvarande kvalificerad insats då det på dem ofta är svårt att skapa den stabila grupp av intagna som vistas där under längre tid.

I Västmanland finns sedan 1960 en internatskola för stockholmspojkar, Kedjeboskolan. Till denna skola kommer pojkar som har svårigheter att anpassa sig till skolan, till kamratlivet och till storstadsmiljön. Symtomen har varit de i barnpsykiatriskt sammanhang välkända: skolskolk, snatterier, konflikter i hemmet, missbruk av tobak, sprit och narkotika samt olika former av nervösa störningar och anpassningsproblem. Man kan i den miljö

som skapas omkring skolan bereda ungdomarna en hemliknande situation samt skolgång, och man har även tillgång till psykiatrisk och sociologisk expertis. Ungdomarna får där lära sig att umgås med varandra på ett positivt sätt, lära sig ta hänsyn, samarbeta, arbeta i grupp, studera, förbereda sig för yrkeslivet och för en gemensam samvaro. Före pojkarnas placering där har de genomgått en noggrann barn- och ungdomspsykiatrisk utredning.

En särskild styrelse ansvarar organisatoriskt för skolans arbete. I densamma ingår representanter för Riksförbundet Sveriges fritids- och hemgårdar, som tagit initiativet till skolan och är dess huvudman, samt representanter för Stiftelsen Frimurare barnhuset i Stockholm, Stockholms skoldirektion, kungliga skolöverstyrelsen och barnavårdsnämnden i Stockholm. Sedan 1965 har Stockholms stad ekonomiskt övertagit ansvaret för Kedjeboskolan.

Även om behoven kanske kan vara speciellt stora för Stockholms del, får man inte glömma att behov av liknande internat föreligger för stora delar av landet. Det är i dag närmast en omöjlighet att få in barn och ungdomar på någon av de få institutioner som finns. Alla som arbetar i psykisk barn- och ungdomsvård torde vara överens om att »något måste göras».

Med hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning angående åtgärder för att stimulera skolverksamhet av i motionen beskrivet slag och att därvid överväges frågorna om huvudmannaskapet och finansieringen och andra för en dylik skolform väsentliga frågeställningar.

Stockholm den 28 januari 1969

Anna-Lisa Nilsson (cp)

John Eriksson (cp)

Bertil Johansson (cp)

i Bäckmora

i Växjö

Gunnel Jonäng (cp)

Einar Larsson (cp)

i Borrbý